IJsselmeer BERICHTEN

Nieuws en informatie over de bescherming van IJsselmeer en Markermeer

SPECIAL VOOR DE LEDEN VAN NATUUR- EN LANDSCHAPSORGANISATIES ROND HET IJSSELMEER

Henry Havard

Pittoreske reis langs de dode steden van de Zuiderzee

Jubileumboek

'De IJsselmeer'

Midas Dekkers

Aart Staartjes

IJsselmeervereniging

40 jaar
IJsselmeervereniging

Jubileumuitgave IJsselmeervereniging

Pittoreske reis langs *de dode steden* van de Zuiderzee

Het IJsselmeer geniet internationaal historische bekendheid. Veel Nederlanders zijn zich vaak weinig bewust van de waarde van het IJsselmeer als zoetwater natuurgebied en de ongebruikelijke, ruimtelijke landschappen met een unieke identiteit, speciaal licht en zeer fraaie wolkenluchten.
De charmes en unieke historie van het IJsselmeer – voorheen de Zuiderzee – heeft het al door de eeuwen heen. Een en ander komt prachtig tot uitdrukking in het reisverhaal dat de Franse cultuurhistoricus Henry Havard in 1873 schreef over zijn zeiltocht over de Zuiderzee onder de titel *Voyage pittoresque aux villes mortes du Zuiderzee*. Lex Wapenaar maakte hiervan een heel mooie vertaling. Het is een historisch en spannend reisverhaal van Havard en zijn reisgenoot Van Heemskerck over zijn tocht in een tjalk over het IJsselmeer in de zomer van 1873.

40 jaar IJsselmeervereniging

In 2012 bestaat de IJsselmeervereniging 40 jaar. De vereniging is opgericht om de unieke waarden van het IJsselmeer te beschermen. Om het jubileum te vieren geeft de vereniging het boek van Henry Havard uit, samen met een tijdschrift *De IJsselmeer*, dat aspecten van de ontwikkeling sinds 1873 belicht.
Wie zich verdiept in het boek van Havard en zich rekenschap geeft van de tijd waarin het reisverhaal zich afspeelt, wordt al gauw gegrepen door de belevenissen, landschapsbeschrijvingen en geschiedenissen die erin voorkomen. Zeker voor wie ook wel eens over het huidige IJsselmeer vaart of langs andere weg de kustplaatsen bezoekt, is het niet moeilijk zich te verplaatsen in de situatie van 140 jaar geleden.
Het IJsselmeer is echter kwetsbaar. Er zijn aanslagen op de waarden van het gebied. De IJsselmeervereniging waakt over het gebied en trekt aan de bel als het fout dreigt te gaat. In de vereniging zijn mensen actief die willen dat het IJsselmeer op verantwoorde wijze wordt beheerd en dat de unieke waarden worden behouden.

Voor de liefhebber

Het 40-jarig bestaan van de vereniging biedt een goede gelegenheid om een grote groep mensen te bereiken. Het (reis)boek van Henry Havard en het magazine *De IJsselmeer*, met daarin de glorie, historie en huidige beschermwaardigheid van het IJsselmeergebied, laten prachtig zien welke waarde het IJsselmeer heeft. Het IJsselmeer, Markermeer en de Randmeren, waar ook vandaag prachtige vergezichten, natuurschoon en vele mooie steden en dorpen aan het water liggen, zijn de aandacht waard. Voor het onderdeel waarin deze actualiteit van het IJsselmeer gestalte krijgt, zal de uitgave – naast het boek – bestaan uit het tijdschrift *De IJsselmeer*. Zo ontstaat een aantrekkelijke uitgave.
De gecombineerde uitgave is heel interessant voor de liefhebbers van Nederlandse en maritieme geschiedenis, de Zuiderzee, cultuur, antropologie, landschap, natuur en van varen en schepen. Gezien het literaire karakter van de tekst zullen ook liefhebbers van literaire teksten en het goede reisverhaal goed aan hun trekken komen.

Nu bestellen

De IJsselmeervereniging biedt de leden van de natuur- en landschapsorganisaties rond het IJsselmeer de gelegenheid om met voorintekening het boek tegen gereduceerde prijs te bestellen. In de winkel zal het boek worden verkocht voor 17,50 euro. Als u nu bestelt, krijgt u het boek in april 2012 thuisgestuurd voor slechts 15 euro inclusief verzendkosten.
Meld u aan op de website www.ijsselmeervereniging.nl of vul de bon in deze folder in en stuur deze op naar IJsselmeervereniging, Oude Zijds Burgwal 19a, 1141 AB Monnickendam.

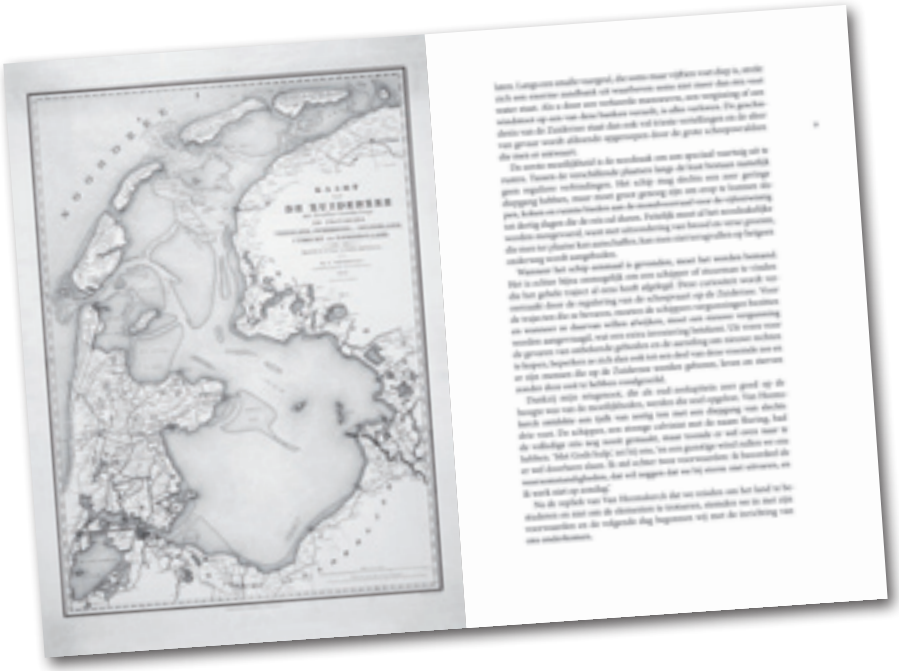

Impressionistisch

‘Langzaam vervolgden we onze tocht, traag heen en weer deinend op de korte en rustige golfslag. Ik gaf me over aan de intieme vervoering die men altijd ondergaat wanneer men zich zowel gedurende de eerste als de laatste uren van de dag overgeeft aan de natuur, op het moment dat het licht aarzelt en de objecten simplificeert, ze vergroot en een mannelijke schoonheid verschaft. Plotseling voelde ik een hand op mijn schouder. Het was Van Heemskerck die mij met uitgestrekte arm op de oostelijke horizon wees. Ik draaide het hoofd en zag een van de eigenaardigste spektakels die ik in mijn hele leven had waargenomen. Vanaf het boord van het schip tot aan de top van de mast, van het zenit tot het nadir, was alles bedekt met een en dezelfde tint, werd alles opgelost in een enkele kleur. Geen golven of wolken, geen hemel of zee, geen horizon. Slechts een enkele toon, diep en uitzonderlijk zacht; en daarboven verhief zich in zwart een groot schip dat zich nergens wat van scheen aan te trekken en midden in de ruimte leek te zweven. De zee en de hemel waren prachtig parelgrijs, waardoor ze op een satijnen japon geleken. Het schip leek op een enorme inktvlek. Niets kan dit vreemde schouwspel verklaren en woorden schieten tekort om deze beelden te beschrijven. Zelfs in zijn meest bizarre werken heeft Turner nooit iets verrassenders kunnen vastleggen.’
(Citaat uit ‘Pittoreske reis...’ van Henry Havard)

“.... werd alles bedekt met een en dezelfde tint, werd alles opgelost in een enkele kleur. Geen golven of wolken, geen hemel of zee, geen horizon. Slechts een enkele toon, diep en uitzonderlijk zacht;.....”

foto: Sipke Baarsma

Vertaler Lex Wapenaar:

‘Bestempelen wij dit citaat als fictie of als non-fictie? Laten we het erop houden dat Henry Havard hier impressionistisch proza schreef! Wel degelijk fictie is het letterlijk fabelachtige relaas over het ontstaan van Friesland dat de auteur besluit met de kanttekening dat hij het geheel voor rekening laat van de heer Jehan Petit, een Parijse drukker uit de zestiende eeuw. Havard geeft deze fabel echter zo duidelijk weer in zijn eigen karakteristieke stijl, dat men zich (bijna) laat meevoeren.’

BESTELBON (te sturen naar: IJsselmeervereniging, Oude Zijds Burgwal 19a, 1141 AB Monnickendam)

Ik bestel de jubileumuitgave van de IJsselmeervereniging ‘Pittoreke reis langs de dode steden van de Zuiderzee’ circa 18x26 cm, circa 240 pagina’s, door Henry Havard en ontvang daarbij het eenmalige magazine *De IJsselmeer*

Ik betaal na ontvangst met de bijgesloten factuur/acceptgiro.

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Emailadres: .....

☐ Ik meld mij tevens aan als lid van de IJsselmeervereniging

Midas Dekkers:

‘Landschap inzet *IJsselmeervereniging’*

Het landschap kreeg zelden de aandacht van de milieubeweging, met de desastreuze gevolgen van dien, vindt bioloog en auteur Midas Dekkers. ‘Tot de oorlog had je als landschapsschilder een makkie. Je kon rondlopen met een schilderijlijst en waar je er in Nederland doorheen keek, zag je een prachtig landschap, om zo te schilderen. Nu zie je amper nog een plekje in Nederland om in te lijsten. De meeste schilders zijn daarom maar abstract gaan schilderen.’
In het tienpuntenplan Natura 2000 van staatssecretaris Henk Bleker sneuvelen begrippen als beschermd landschap en weidsheid. Twee onderwerpen waar de

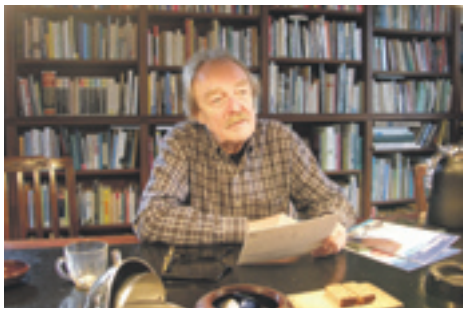

IJsselmeervereniging zich altijd voor heeft ingezet. Toch sluit Blekers aanpak wel aan bij een groot deel van de milieubeweging, aldus Midas Dekkers. De milieuvereniging heeft een blinde vlek voor het landschap en legde de aandacht vooral op ‘schoon’.
‘Neem nu de auto. De uitstoot is wel minder, maar de auto vervuilt nog steeds mijn straatbeeld.’
Windmolenparken en uitbreiding van Almere vindt Dekkers geen waardevolle bijdrage aan het landschap. ‘Almere is een parasiet geworden die zich steeds meer vastzuigt aan Amsterdam. Onderlinge verbindingen moeten niet worden uitgebreid maar juist afgebroken.’ Windmolenparken vindt Dekkers lelijk. Ook bij Urk. ‘Het milieu wordt opgeofferd voor het milieu en dat lijkt mij geen goed idee.’

Aart Staartjes:

Zee van *herinneringen*

Voor Aart Staartjes – meneer Aart uit Sesamstraat – is het IJsselmeer het water waarlangs hij opgroeide, bijna in verdronk en spectaculaire zeilavonturen

beleefde. ‘Het is voor mij een zee van herinneringen.’
Staartjes leerde zeilen op het IJsselmeer bij de zeeverkenners van Schellingwoude, zonder motor. ‘Bij storm vaarde je stormrondjes tot de wind draaide of afnam. Een keer hadden wij dat geduld niet en besloten wij Enkhuizen binnen te zeilen met een flinke wind achterop. Met vier, vijf man moesten wij het ankertouw vasthouden om te voorkomen dat wij de haven binnenstoven en andere boten zouden rammen. Nu heeft bijna iedere zeilboot een motor en kun je de haven in tuffen, welk weer het ook is.’
Maar dat het IJsselmeer een lastig stuk water is, ontdekte ook Aart al snel. In 1954 eindigden bijna zijn avonturen toen zijn boot omsloeg. Hij werd gered door een Belgische kapitein. ‘Hij gaf mij toen een glas jenever en sindsdien weet ik dat dit een uitstekend middel is om je warm te worden.’
Hij geniet nog altijd van het zicht op de unieke historische plaatsen rondom het IJsselmeer. Als bewoner van Marken is hij tegen de bouw van de Bennewerf. ‘Het staat in een vogelgebied en bederft het unieke zicht op Marken.’

Colofon

IJsselmeervereniging, Oude Zijds Burgwal 19a, 1141 AB Monnickendam.
Special voor de leden van natuur- en landschapsorganisaties rond het IJsselmeer
Met medewerking van: Midas Dekkers, Kees Schouten, Aart Staartjes, Angèle Steentjes, Jan Verberne